

Toepassing van de ‘novel food’ wetgeving inzake insecten voor humane consumptie in België

Vragen en antwoorden en toepassing van de overgangperiode

Inhoudsopgave

1. Welke status hebben insecten in het kader van de ‘novel food’ reglementering (verordening (EU) nr. 2015/2283)?	2
2. Wat is voorzien door de overgangsmaatregelen in Verordening (EU) 2015/2283?	3
3. Welke insecten en producten genieten van de overgangsmaatregelen in België?	3
4. Voor welke insecten en producten gelden de overgangsmaatregelen niet?	4
5. Wat gebeurt er wanneer een Europese beslissing genomen wordt voor een insect?	4
6. Is de situatie hetzelfde in de andere lidstaten van de Europese Unie?	5
7. Hoe kan een toelating bekomen worden voor nieuwe voedingsmiddelen (novel foods)?	5
8. Welke informatie moet in een aanvraag voor het gebruik van een insect worden opgenomen? ...	6
9. Kan men insecten produceren voor humane consumptie die bestemd zijn voor uitvoer naar landen buiten de Europese Unie ?	6
<i>Disclaimer</i>	7
Bijlage	8

1. Welke status hebben insecten in het kader van de 'novel food' reglementering (verordening (EU) nr. 2015/2283)?

Het toepassingsgebied van de Europese verordening (EU) 2015/2283 betreffende novel foods is zeer duidelijk wat insecten betreft: alle producten op basis van insecten (niet enkel delen van insecten of extracten, maar ook gehele insecten en hun bereidingen) worden beschouwd als "novel foods"¹, indien er geen bewijsmateriaal beschikbaar is van een significatieve gebruiksgeschiedenis in de Europese Unie voor 15 mei 1997.

De Belgische overheden en andere lidstaten beschikken niet over een dergelijke significatieve gebruiksgeschiedenis van insecten. Een voorafgaande toelating moet dus bekomen worden op Europees niveau vooraleer ze gecommercialiseerd worden.

Door het bestaan van een juridische onzekerheid rond het toepassingsgebied van de oude novel food wetgeving (Verordening (EG) Nr 258/97 die sinds 1 januari 2018 opgeheven en vervangen is door de Europese Verordening (EU) 2015/2283) omtrent gehele insecten, tolereerden de Belgische overheden de commercialisatie voor humane consumptie van 10 gehele insectenspecies op het Belgische grondgebied. Het Belgische gedoogbeleid werd na 1 januari 2018 verlengd voor die gehele insecten waarvoor een toelatingsaanvraag ingediend werd voor deze datum.

In de uitspraak van de [rechtszaak C-526/19](#), heeft het Europees hof van Justitie de juridische onzekerheid rond het toepassingsgebied opgeheven en bepaald dat gehele insecten niet beschouwd worden als novel food onder de oude Verordening (EG) Nr. 258/97.

Het tolerantiebeleid dat bestond in België wordt bijgevolg opgeheven en vervangen door de toepassing van de overgangsmaatregelen, die voorzien zijn in paragraaf 2 van artikel 35 van Verordening (EU) 2015/2283.

¹ Extracten uit de verordening (EU) 2015/2283:

Overwegende 8) *Het toepassingsgebied van deze verordening moet in principe hetzelfde blijven als dat van Verordening (EG) nr. 258/97. Het is echter gepast om, op basis van wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen die zich sinds 1997 hebben voorgedaan, de categorieën levensmiddelen die nieuwe voedingsmiddelen zijn te herzien, te verduidelijken en bij te werken. Tot die categorieën moeten hele insecten en delen daarvan behoren. (...)*

Artikel 3 – definities

2. *Daarnaast gelden de volgende definities:*

- a) *"nieuwe voedingsmiddelen": alle levensmiddelen die binnen de Unie vóór 15 mei 1997 niet in significante mate voor menselijke voeding werden gebruikt, ongeacht de datums waarop lidstaten tot de Unie zijn toegetreden, en die onder ten minste een van de volgende categorieën vallen: (...)*
- v) *levensmiddelen bestaand uit, geïsoleerd uit of geproduceerd uit dieren of delen daarvan, met uitzondering van dieren die zijn verkregen volgens traditionele teeltmethoden die reeds vóór 15 mei 1997 in de Unie voor de productie van levensmiddelen werden gebruikt voor zover de levensmiddelen van deze dieren een geschiedenis van veilig gebruik in de Unie als levensmiddel hebben. (...)*

2. Wat is voorzien door de overgangsmaatregelen in Verordening (EU) 2015/2283?

De overgangsmaatregelen, voorzien in paragraaf 2 van artikel 35 van Verordening (EU) 2015/2283, bepalen dat levensmiddelen die niet binnen het toepassingsgebied van Verordening (EG) nr. 258/97 vallen, maar die nu als novel food beschouwd worden (wat het geval is voor gehele insecten), verder in de handel mogen gebracht worden totdat een besluit genomen is wat betreft de goedkeuring als novel food en dit onder volgende cumulatieve voorwaarden:

- de levensmiddelen in kwestie werden legaal in de handel gebracht voor 1 januari 2018, en
- een toelatingsaanvraag als novel food werd ingediend uiterlijk voor 1 januari 2019.

3. Welke insecten en producten genieten van de overgangsmaatregelen in België?

De gehele insecten die beantwoorden aan de criteria van de overgangperiode van paragraaf 2 van artikel 35 van Verordening (EU) 2015/2283 (omdat ze legaal in de handel gebracht werden voor 1 januari 2018 en omdat een toelatingsaanvraag ingediend werd ten laatste voor 1 januari 2019) zijn de volgende:

Acheta domesticus (huiskrekel)
Alphitobius diaperinus (kleine meelworm)
Gryllodes sigillatus (brandkrekel)
Locusta migratoria (Afrikaanse treksprinkhaan)
Tenebrio molitor (gele meelworm van gele meeltor)

De overgangsmaatregelen gelden alleen voor de gehele insecten en hun respectievelijk toepassingen die opgenomen zijn in de toelatingsaanvragen (zie de bijlage van dit document). Er wordt dus niet alleen rekening gehouden met het insectenspecies en het ontwikkelingsstadium (larve, volwassen), maar ook met de technologische behandeling die de gehele insecten ondergaan hebben en de categorieën van producten waarin ze gebruikt worden.

De overgangsmaatregelen zijn geldig voor het in de handel brengen van gehele insecten of producten van deze gehele insecten:

- geproduceerd door Belgische operatoren; of
- afkomstig van andere lidstaten van de Europese Unie, op voorwaarde dat ze in deze lidstaten legaal op de markt gebracht zijn voor humane consumptie; of
- afkomstig van derde landen die een toelating hebben voor uitvoer naar de Europese landen (het gaat om landen buiten de Europese Unie die opgenomen zijn in een Europese lijst van toegelaten landen voor uitvoer naar de EU) en conform met de geldende wetgeving (de insecten die verzonden worden naar de Europese Unie moeten begeleid zijn van een Europees certificaat *ad hoc* dat correct ingevuld is). Meer informatie is beschikbaar op de website van het FAVV <http://www.afsca.be/levensmiddelen/insecten/>.

Zowel voor de productie (kweek) van insecten voor humane consumptie als voor het uiteindelijk in de handel brengen van deze insecten, moeten de algemene principes van de geldende levensmiddelenwetgeving worden nageleefd, onder meer de toepassing van de goede hygiënepraktijken, traceerbaarheid, meldingsplicht, etikettering, beheersing van o.a. chemische en microbiologische gevaren

en de implementatie van een autocontrolesysteem gebaseerd op de HACCP-principes. Voor meer informatie kunt u de website van het FAVV raadplegen <http://www.afsca.be/levensmiddelen/insecten/>.

4. Voor welke insecten en producten gelden de overgangsmaatregelen niet?

De overgangsmaatregelen gelden niet voor insecten en hun producten:

- die niet voorkomen in de bijlage van dit document;
- die niet in hun geheel gebruikt worden;
- waarvoor een toelatingsaanvraag werd ingediend na 1 januari 2019 (de operatoren die deze dossiers indienden, zullen moeten wachten op de eventuele toelating van hun producten als *novel foods*, vooraleer deze op de markt gebracht mogen worden);
- afkomstig van lidstaten van de Europese Unie waar ze niet legaal in de handel gebracht werden;
- afkomstig van derde landen (landen die geen lid zijn van de Europese Unie), die niet beantwoorden aan de voorwaarden van de geldende Europese wetgeving (in het bijzonder betreffende de lijst van derde landen die goedkeuring kregen om insecten te uit te voeren naar de EU) en de voorwaarden van het FAVV. Meer informatie is beschikbaar op de website van het FAVV <http://www.afsca.be/levensmiddelen/insecten/>).

5. Wat gebeurt er wanneer een Europese beslissing genomen wordt voor een insect?

De overgangsmaatregelen worden beëindigd wanneer een beslissing omtrent een toelatingsaanvraag is genomen door de Europese Commissie. De gevolgen hangen af van de genomen beslissing.

In geval van een positieve beslissing en het verlenen van een toelating kunnen de insecten en hun producten, die voldoen aan de voorwaarden en specificaties die vastgelegd zijn in de [Unielijst](#) van de uitvoeringsverordening (EU) 2017/2470, verder in de handel worden gebracht. Het is dus mogelijk dat bepaalde toepassingen, waarvoor een toelatingsaanvraag werd ingediend, verboden zijn.

Deze toelating is geldig voor alle operatoren, behalve indien het dossier wetenschappelijke informatie bevat die door eigendomsrechten is beschermd én als essentieel werd beschouwd. In dat geval is de toelating om het novel food op de markt te brengen gedurende vijf jaar voorbehouden aan de operator die de toelatingsaanvraag ingediend heeft. Bijgevolg moeten andere operatoren die dezelfde insecten en producten in de handel brachten, door de toepassing van de overgangsmaatregelen, hiermee ophouden. De bescherming van de eigendomsrechten geldt slechts voor vijf jaar, daarna wordt de toelating generiek. De dossiers waarvoor exclusieve eigendom werd aangevraagd, zijn aangeduid in de bijlage van dit document.

In het geval van een negatieve beslissing (=weigering van toelating), kunnen de gehele insecten en hun producten niet meer in de handel gebracht worden, tenzij ze onderwerp zijn van een andere toelatingsaanvraag die nog van de overgangsmaatregelen geniet en waarvoor nog geen beslissing genomen werd. De overgangsmaatregelen zijn niettemin niet meer van toepassing indien de redenen voor de weigering van de toelating verband houden met problemen met de veiligheid inherent aan het specifieke insect en onafhankelijk van het bedoeld gebruik.

In het geval van een vrijwillige intrekking van een toelatingsaanvraag door een aanvrager zijn de gevolgen identiek als die van een weigering van toelating,

6. Is de situatie hetzelfde in de andere lidstaten van de Europese Unie?

Het volstaat om bij de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten na te gaan welke regels en voorwaarden van toepassing zijn voor het in de handel brengen van insecten voor humane consumptie.

7. Hoe kan een toelating bekomen worden voor nieuwe voedingsmiddelen (novel foods)?

De nieuwe Verordening (EU) Nr 2015/2283 voorziet een gecentraliseerde Europese procedure. De toelatingsaanvragen worden door een operator (of een consortium van operatoren) voorgelegd aan de Europese Commissie via het “e-submission”-systeem https://ec.europa.eu/food/safety/novel_food/e-submission_en. De Commissie is belast met het nazicht van de geldigheid van de dossiers (= validatiefase). De samenvattingen van de gevalideerde aanvragen worden gepubliceerd op de website van de Europese Commissie (https://ec.europa.eu/food/safety/novel_food/authorisations/summary-applications-and-notifications_en).

De Commissie stuurt de geldige aanvragen naar het EFSA dat verantwoordelijk is voor de wetenschappelijke evaluatie van het dossier. Indien de opinie van EFSA gunstig is, zal de Commissie, in samenwerking met de overheden van de lidstaten, een toelating verlenen. Het betreffende novel food zal toegevoegd worden aan de [Europese Unielijst van goedgekeurde novel foods \(gebruik de geconsolideerde versie\)](#). De Unielijst bevat eveneens de toelatingen op basis van de wetgeving (EG) Nr 258/97.

De nieuwe verordening (EU) Nr 2015/2283 voorziet dat de toelatingen generiek zijn, d.w.z. dat toegelaten novel foods door eender welke operator op de markt gebracht mogen worden op voorwaarde dat de specificaties en gebruiksvoorwaarden nageleefd worden die in de toelatingen zijn vastgelegd. Er is één uitzondering: wanneer het toelatingsdossier wetenschappelijke gegevens bevat die door exclusieve eigendomsrechten zijn beschermd en essentieel worden geacht, is de toelating voor het in de handel brengen van het novel food beperkt tot de operator die de toelatingsaanvraag heeft ingediend. Deze exclusiviteit geldt evenwel slechts voor vijf jaar, daarna wordt de toelating generiek.

In het kader van de nieuwe verordening (EU) Nr 2015/2283 kunnen traditionele voedingsmiddelen in derde landen (zoals bijvoorbeeld bepaalde insecten), die kunnen steunen op een veilige gebruiksgeschiedenis en behoren tot het normale voedingspatroon sinds minstens 25 jaar, genieten van een vereenvoudigde aanvraagprocedure, de zogenaamde notificatieprocedure.

Meer details hierover zijn te vinden op de volgende link: <https://www.health.belgium.be/nl/informatiebrochure-novel-food>

8. Welke informatie moet in een aanvraag voor het gebruik van een insect worden opgenomen?

Afhankelijk of het gaat om een volledige aanvraag of een notificatie van een traditioneel voedingsmiddel, moeten de dossiers de voorgeschreven regels volgen van de respectievelijke uitvoeringsverordeningen:

- [Uitvoeringsverordening \(EU\) Nr. 2017/2469 van de Commissie van 20 december 2017 tot vaststelling van administratieve en wetenschappelijke voorschriften voor aanvragen bedoeld in artikel 10 van Verordening \(EU\) 2015/2283 van het Europees Parlement en de Raad betreffende nieuwe voedingsmiddelen](#)
- [Uitvoeringsverordening \(EU\) Nr. 2017/2468 van de Commissie van 20 december 2017 tot vaststelling van administratieve en wetenschappelijke voorschriften voor traditionele voedingsmiddelen afkomstig van derde landen conform met Verordening \(EG\) 2015/2283 van het Europees Parlement en de Raad betreffende nieuwe voedingsmiddelen](#)

De wetenschappelijke inhoud van de dossiers moet eveneens gebaseerd zijn op de leidraden uitgebracht door EFSA, in dit verband voor aanvragen of notificaties:

- [Richtlijn in verband met de voorbereiding en presentatie van een toelatingsaanvraag van een novel food in het kader van Verordening \(EU\) Nr 2015/2283](#)
- [Richtlijn in verband met de voorbereiding en presentatie van een notificatie en toelatingsaanvraag van een traditioneel voedingsmiddel afkomstig van derde landen in het kader van Verordening \(EG\) Nr 2015/2283](#)

Ook is het raadplegen van volgende wetenschappelijke adviezen nuttig:

- [advies van het EFSA over de risico's van de productie en de consumptie van insecten;](#)
- [Gemeenschappelijk advies van het SciCom en de HGR over de voedselveiligheid van insecten bestemd voor humane consumptie.](#)

Een dossier voor een toelatingsaanvraag moet voldoende specifiek zijn voor een bepaalde insectensoort, gezien de evaluatie specifiek is voor een bepaalde soort.

9. Kan men insecten produceren voor humane consumptie die bestemd zijn voor uitvoer naar landen buiten de Europese Unie ?

In het geval dat deze insecten over een toelating beschikken voor het in de handel brengen op basis van [Verordening EU 2015/2283](#) met betrekking tot nieuwe voedingsmiddelen of indien ze vallen onder de toepassing van de overgangsmaatregelen (voorzien in paragraaf 2 van artikel 35 van Verordening (EU) 2015/2283), is de productie van deze insecten toegelaten als de geldende regels gerespecteerd worden. Zelfs indien de insecten exclusief bestemd zijn voor de uitvoer naar een derde land is het noodzakelijk dat de producent van deze insecten, zoals elke producent van insecten bestemd voor humane consumptie, geregistreerd is bij het FAVV en zal hij onderworpen zijn aan officiële controles (raadpleeg de website van het FAVV).

Indien deze insecten niet beschikken over een toelating voor het in de handel brengen op basis van [Verordening EU 2015/2283](#) met betrekking tot nieuwe voedingsmiddelen of indien ze niet vallen onder de toepassing van de overgangsmaatregelen (voorzien in paragraaf 2 van artikel 35 van Verordening (EU) 2015/2283), is de productie van deze insecten in principe niet toegelaten. Indien deze insecten echter enkel bestemd zijn voor de uitvoer naar een derde land dat invoer vanuit België toelaat en de consumptie van deze producten op haar territorium toelaat, kan de geïnteresseerde operator contact opnemen met de lokale controleoverheid van het FAVV waarvan hij afhangt (raadpleeg de website van het [FAVV](#) voor meer informatie):

In alle gevallen is het de verantwoordelijkheid van de producenten van insecten om toe te zien op het respecteren van eventuele bijkomende vereisten, specifiek voor de productie, die opgelegd worden door het invoerende land.

www.health.fgov.be > voeding > voedselveiligheid > nieuwe voedingsmiddelen

Voor meer informatie, contacteer: novelfood@health.belgium.be

'Novel food' team :

Isabelle Laquiere : isabelle.laquiere@health.fgov.be +32 2/524 73 64

Jean Pottier : jean.pottier@health.fgov.be +32 2/524 73 62

Disclaimer

Dit document is gebaseerd op de Verordening (EU) nr. 2283/2015 betreffende nieuwe voedingsmiddelen.

De inhoud dient louter ter informatie, er kunnen geen rechten aan worden ontleend of aanspraak op worden gemaakt.

Bijlage

<p style="text-align: center;">Aanvragen waarvoor de transitieperiode van toepassing is in België: Insecten, hun ontwikkelingsstadium en hun toepassingen (Verschillende aanvragen kunnen ingediend zijn voor hetzelfde insect)</p>	<p>Aanvraag van gegevens- bescherming?</p>
<p>ACHETA DOMESTICUS (huiskrekel) Geheel volwassen insect, eventueel gedroogd en/of gemalen</p> <p>Alsdusdanig of verwerkt in:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Deegwaren ☐ Eiwitproducten met uitzondering van zuivelanalogen ☐ Snoepgoed ☐ Salades en hartige broodsmeeersels ☐ Bakkerijproducten ☐ Notenpasta ☐ Ontbijtgranen ☐ Zouten, specerijen, soepen, sauzen, salades en eiwitproducten ☐ Kant-en-klare hapjes en snacks 	<p>Nee</p>
<p>ACHETA DOMESTICUS (huiskrekel) Geheel volwassen insect, eventueel gedroogd en/of gemalen</p> <p>Als dusdanig of verwerkt in:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Meel van granen en gelijkaardig meel ☐ Brood en gelijkaardige producten ☐ Ontbijtgranen ☐ Fijne banketbakkerswaren ☐ Deegwaren, pasta en vergelijkbare producten ☐ Specerijen, kruiden, kruidenmengsels en sauzen ☐ Bewerkte vis en zeevruchten ☐ Bereide maaltijden (inclusief kant- en klaar maaltijden) ☐ Worsten ☐ Vleesvervangers ☐ Soepen en salades ☐ Alcoholhoudende dranken (met uitzondering van wijn) ☐ Snoepgoed, met inbegrip van chocolade ☐ Bewerkte groenten of groenteconserven en gelijkaardige producten ☐ Pasta/emulsies/crème op basis van noten/zaden ☐ Snacks andere dan chips en gelijkaardige producten ☐ Vleesproducten 	<p>Ja</p>
<p>ACHETA DOMESTICUS (huiskrekel) Gedroogd geheel volwassen insect</p> <p>Als dusdanig (al dan niet gezouten)</p>	<p>Nee</p>

<p>ALPHITOBIOUS DIAPERINUS (<i>kleine meelworm</i>) Gedroogde gehele larve, eventueel gemalen</p> <p>Als dusdanig of verwerkt in:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Bakkerijproducten ☐ Ovengebakken producten ☐ Ontbijtgranen ☐ Granenreep ☐ Zoete of zoute koeken ☐ Snoepgoed op basis van chocolade 	<p>Nee</p>
<p>ALPHITOBIOUS DIAPERINUS (<i>kleine meelworm</i>) Gehele larve, eventueel gedroogd en/of gemalen</p> <p>verwerkt in:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Ontbijtgranen en ontbijtrepen ☐ Brood en broodjes ☐ Chocolade en chocoladeproducten ☐ Gedroogde snacks ☐ Fijne banketbakkerswaren ☐ Imitatievlees ☐ Deegwaren en noedels ☐ Snacks op basis van aardappelen, granen, meel of zetmeel ☐ Vleesbereidingen ☐ Sauzen ☐ Soepen en bouillons 	<p>Ja</p>
<p>ALPHITOBIOUS DIAPERINUS (<i>kleine meelworm</i>) Gehele larve, eventueel gedroogd en/of gemalen</p> <p>Als dusdanig of in zijn geheel verwerkt in:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Burgers ☐ Energierepen 	<p>Nee</p>
<p>GRYLLODES SIGILLATUS (<i>brandkrekel</i>) Gedroogde geheel volwassen insect, eventueel gemalen</p> <p>Als dusdanig of verwerkt in:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Bakkerijproducten ☐ Producten op basis van pasta ☐ Ovengebakken producten ☐ Ontbijtgranen ☐ Granenrepen ☐ Zoete of zoute koeken ☐ Snoepgoed op basis van chocolade ☐ Salade dressing ☐ Klant-en-klaar maaltijden 	<p>Ja</p>

<p>LOCUSTA MIGRATORIA (Afrikaanse treksprinkhaan) Gehele nimf of geheel volwassen insect, eventueel gedroogd en/of gemalen</p> <p>Als dusdanig of verwerkt in:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Bakkerijproducten ☐ Salades en hartige broodsmearsels ☐ Snoepgoed ☐ Eiwitproducten met uitzondering van zuivelanalogen ☐ Sauzen ☐ Notenpasta ☐ Kant-en-klare hapjes en snacks ☐ Soepen en bouillons 	<p>Nee</p>
<p>LOCUSTA MIGRATORIA (Afrikaanse treksprinkhaan) Geheel volwassen insect, eventueel gedroogd en/of gemalen</p> <p>Als dusdanig of verwerkt in:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Meel van granen en gelijkaardige producten ☐ Brood en gelijkaardige producten ☐ Ontbijtgranen ☐ Fijne Banketbakkerswaren ☐ Deegwaren, deeg en gelijkaardige producten ☐ Specerijen, kruiden, kruidenmengsels en sauzen ☐ Bewerkte vis en zeevruchten ☐ Maaltijden, inclusief bereide maaltijden ☐ Worsten ☐ Imitatievlees ☐ Soepen en salades ☐ Alcoholhoudende dranken (met uitzondering van wijn) ☐ Snoepgoed (met inbegrip van chocolade) ☐ Bewerkte groenten of groenteconserven en gelijkaardige producten ☐ Pasta/emulsie/crème op basis van noten/granen ☐ Snacks andere dan chips en gelijkaardige producten ☐ Vleesproducten 	<p>Ja</p>
<p>TENEBRIO MOLITOR (gele meelworm) Gehele larve, eventueel gedroogd en/of gemalen</p> <p>Als dusdanig of verwerkt in:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Melen van granen, andere gemalen producten en zetmeel ☐ Deegwaren ☐ Eiwitproducten met uitzondering van zuivelanalogen ☐ Snoepgoed ☐ Salades en hartige broodsmearsels ☐ Bakkerijproducten ☐ Notenpasta ☐ Soepen en bouillons ☐ Sauzen <p>Kant-en-klare hapjes en snacks</p>	<p>Nee</p>

<p>TENEBRIO MOLITOR (<i>gele meelworm</i>) Gehele larve, eventueel gedroogd en/of gemalen</p> <p>Als dusdanig of verwerkt in:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Melen van granen en gelijkaardige producten ☐ Brood en gelijkaardige producten ☐ Ontbijtgranen ☐ Fijne banketbakkerswaren ☐ Deegwaren, deeg en gelijkaardige producten ☐ Specerijen, kruiden, kruidenmixen en sauzen ☐ Bewerkte vis en zeevruchten ☐ Maaltijden, met inbegrip van klant-en-klaar maaltijden ☐ Worsten ☐ Imitatievlees ☐ Soepen en salades ☐ Gefrituurde of geëxtruheerde granen, zaden of wortels ☐ Alcoholhoudende dranken (met uitzondering van wijn) ☐ Snoepgoed met inbegrip van chocolade ☐ Bewerkte groenten, groenteconserven en gelijkaardige producten ☐ Pasta/emulsies/crème op basis van noten/granen ☐ Snacks andere dan chips en gelijkaardige producten ☐ Vleesproducten 	<p>Ja</p>
<p>TENEBRIO MOLITOR (<i>gele meelworm</i>) Gehele larve, eventueel gedroogd en/of gemalen</p> <p>Als dusdanig of verwerkt in:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Sauzen ☐ Soepen en bouillons ☐ Notenpasta ☐ Bakkerijproducten ☐ Snoepgoed ☐ Eiwitproducten ☐ Deegwaren ☐ Burgers ☐ Ontbijtgranen 	<p>Nee</p>
<p>TENEBRIO MOLITOR (<i>gele meelworm</i>) Gedroogde gehele larve, eventueel gemalen</p> <p>Als dusdanig of verwerkt in:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Bakkerijproducten ☐ Energierepen voor sporters ☐ Deegwaren ☐ Ovengebakken producten ☐ Ontbijtgranen ☐ Granenrepen ☐ Zoete en zoute koeken ☐ Snoepgoed op basis van chocolade ☐ Salade dressing 	<p>Ja</p>

○ Kant-en-klaar maaltijden	
----------------------------	--

Voor vragen, contacteer: novelfood@health.fgov.be